C/2025/3176

3.6.2025.

MIŠLJENJE EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE

od 2. svibnja 2025.

o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije u pogledu zahtjeva za transakcije financiranja vrijednosnim papirima u okviru omjera neto stabilnih izvora financiranja

(CON/2025/9)

(C/2025/3176)

Uvod i pravna osnova

Europska središnja banka (ESB) zaprimila je 4. i 22. travnja 2025. zahtjeve Vijeća Europske unije i Europskog parlamenta za davanje mišljenja o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije u pogledu zahtjeva za transakcije financiranja vrijednosnim papirima u okviru omjera neto stabilnih izvora financiranja ([1]) (dalje u tekstu: „Prijedlog uredbe").

Nadležnost ESB-a za davanje mišljenja temelji se na članku 127. stavku 4. i članku 282. stavku 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije jer je Prijedlog uredbe povezan sa (1) zadaćama Europskog sustava središnjih banaka da utvrde i provode monetarnu politiku Unije u skladu s prvom alinejom članka 127. stavka 2. Ugovora, te da doprinose nesmetanom vođenju politika nadležnih tijela u vezi sa stabilnošću financijskog sustava u skladu s člankom 127. stavkom 5. Ugovora i (2) zadaćama ESB-a koje se odnose na bonitetni nadzor nad kreditnim institucijama u skladu s članko127. stavkom 6. Ugovora.

Upravno vijeće donijelo je ovo mišljenje u skladu s prvom rečenicom članka 17. stavka 5. Poslovnika Europske središnje banke.

1. Napomene

1.1. ESB pozdravlja namjeru izmjene Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) (dalje u tekstu: „Uredba o kapitalnim zahtjevima"; (CRR)) u vezi s bonitetnim tretmanom transakcija financiranja vrijednosnim papirima s preostalim rokom do dospijeća kraćim od šest mjeseci koje se provode ciljano s financijskim klijentima u okviru omjera neto stabilnih izvora financiranja (engl. *net stable funding ratio*, NSFR).

1.2. Standard za NSFR, koji je dogovorio Bazelski odbor za nadzor banaka (dalje u tekstu: „bazelski standard za NSFR"), zahtijeva od banaka da održavaju stabilan profil izvora financiranja u odnosu na sastav svoje imovine i izvanbilančnih djelatnosti ([3]). Omjer neto stabilnih izvora financiranja (NSFR) definira se kao iznos dostupnih stabilnih izvora financiranja u odnosu na iznos zahtijevanih stabilnih izvora financiranja. Za izračun iznosa dostupnih stabilnih izvora financiranja, faktori dostupnih stabilnih izvora financiranja dodjeljuju se izvorima financiranja banke u skladu s njihovom relativnom stabilnošću, na primjer ovisno o preostalom roku dospijeća i sklonosti različitih vrsta pružatelja financiranja da povuku svoje financiranje. Slično tome, za izračun iznosa zahtijevanih stabilnih izvora financiranja, faktori zahtijevanih stabilnih izvora financiranja dodjeljuju se imovini i izvanbilančnim stavkama na temelju njihovog preostalog roka dospijeća i obilježja likvidnosti. U kontekstu transakcija osiguranih kolateralom, faktori zahtijevanih stabilnih izvora financiranja također se razlikuju ovisno o obilježjima likvidnosti kolaterala na kojem se te transakcije temelje.

1.3. Prema shvaćanju ESB-a, Prijedlogom uredbe namjerava se trajno urediti sadašnji prijelazni bonitetni tretman kratkoročnih transakcija financiranja vrijednosnim papirima i neosiguranih transakcija s financijskim klijentima, koji bi se, u nedostatku zakonodavnih izmjena, uskladio s tretmanom propisanim bazelskim standardom za NSFR nakon isteka prijelaznog razdoblja.

([1]) COM(2025) 146 final.
([2]) Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj).
([3]) Bazelski odbor za nadzor banaka, *Basel III: the net stable funding ratio*, listopad 2014., dostupno na mrežnim stranicama Banke za međunarodne namire na www.bis.org.

1.4. U odnosu na kratkoročne transakcije financiranja vrijednosnim papirima osigurane kolateralom u obliku imovine prvog stupnja, uključujući državne obveznice EU-a, ESB je razmotrio učinak ciljane izmjene Prijedloga uredbe na funkcioniranje tržišta transakcija financiranja vrijednosnim papirima i financijsku stabilnost ([4]).

1.5. S jedne strane, istek prijelaznog aranžmana s nižim faktorima zahtijevanih stabilnih izvora financiranja koji se primjenjuju na kratkoročne transakcije izvršene s financijskim klijentima mogao bi imati negativne učinke na distribuciju likvidnosti i apsorpciju državnih obveznica putem tržišta transakcija financiranja vrijednosnim papirima. Naime, povećanje regulatornih troškova moglo bi dovesti do ponovnog određivanja cijena i smanjenja dubine tog segmenta tržišta transakcija financiranja vrijednosnim papirima. Takve bi se napetosti mogle pojaviti u trenutku kada najavljene promjene operativnog okvira Eurosustava za provedbu monetarne politike predviđaju veće oslanjanje na tržište transakcija financiranja vrijednosnim papirima za preraspodjelu likvidnosti ([5]). Nadalje, moguće smanjenje aktivnosti na tržištu transakcija financiranja vrijednosnim papirima moglo bi se naposljetku preliti na tržišta državnih obveznica jer su ta dva tržišta blisko povezana. U tom kontekstu nekoliko jurisdikcija, kao što su Sjedinjene Američke Države i Ujedinjena Kraljevina, ne zahtijeva stabilne izvore financiranja za te transakcije osigurane kolateralom u obliku imovine prvog stupnja u njihovoj nacionalnoj provedbi omjera neto stabilnih izvora financiranja (vidjeti tablicu na kraju odjeljka 1.8.).

1.6. S druge strane, i dalje su relevantna bonitetna razmatranja i razmatranja o financijskoj stabilnosti na kojima se temelji kalibracija bazelskog standarda za NSFR ([6]). Naime, prijelazni faktori zahtijevanih stabilnih izvora financiranja možda neće na odgovarajući način pokrivati rizike financiranja iz kratkoročnih transakcija s financijskim klijentima. Konkretno, zahtjev za stabilnim izvorom financiranja kratkoročnih transakcija s financijskim klijentima, uključujući transakcije financiranja vrijednosnim papirima osigurane kolateralom u obliku imovine prvog stupnja, može bolje uzeti u obzir potencijalni rizik franšize, što bi moglo potaknuti banke na daljnje obnavljanje dijela kratkoročnih kredita. Osim toga, pozitivan faktor zahtijevanih stabilnih izvora financiranja mogao bi smanjiti rizik ročne neusklađenosti između kreditiranja i financiranja u kategoriji kratkoročnih transakcija financiranja vrijednosnim papirima, kao i rizik širenja negativnih učinaka među institucijama tijekom likvidnosnih šokova.

1.7. S obzirom na zabrinutosti u vezi s funkcioniranjem tržišta i s njima povezane posljedice za provedbu monetarne politike, ESB podržava produljenje sadašnjeg tretmana kratkoročnih transakcija financiranja vrijednosnim papirima osiguranih kolateralom u obliku imovine prvog stupnja, primjerice za pet godina, kao privremenu mjeru na koju bi trebalo primjenjivati odredbu o preispitivanju. Prerano je za zaključak da zabrinutosti u vezi s funkcioniranjem tržišta trajno nadmašuju koristi s aspekta financijske stabilnosti i nadzora. ESB stoga predlaže ograničavanje produljenja roka, čime se također naglašava obveza Unije prema međunarodnim standardima. Pitanje bi se potom moglo ponovno preispitati, uzimajući u obzir funkcioniranje tržišta transakcija financiranja vrijednosnim papirima nakon dovršetka operativnog okvira Eurosustava, kao i bonitetna razmatranja i razmatranja o financijskoj stabilnosti.

1.8. Kada je riječ o kratkoročnim transakcijama financiranja vrijednosnim papirima osiguranim drugom imovinom i neosiguranim transakcijama, takve transakcije podrazumijevaju veći rizik financiranja u odnosu na prethodno obuhvaćene transakcije koje bi trebale biti pravilno obuhvaćene u omjeru neto stabilnih izvora financiranja. Što se tiče transakcija financiranja vrijednosnim papirima, raznolike su značajke imovine koja nije imovina prvog stupnja, te su neke vrlo likvidne, dok druge nisu nužno dovoljno likvidne da bi opravdale sadašnji faktor zahtijevanih stabilnih izvora financiranja od 5 %. Faktor zahtijevanih stabilnih izvora financiranja od 5 % za transakcije financiranja vrijednosnim papirima osigurane drugom imovinom nizak je u usporedbi s drugim jurisdikcijama (vidjeti tablicu u nastavku, uz napomenu da većina jurisdikcija koje primjenjuju bazelski standard za NSFR i koje nisu obuhvaćene u tablici primjenjuju odgovarajuću kalibraciju bazelskog standarda za NSFR ([7])). Slično tome, kod neosiguranih transakcija sadašnji faktor zahtijevanih stabilnih izvora financiranja od 10 % niži je od faktora od 15 %, koji primjenjuje većina ključnih jurisdikcija. Zbog potencijalnih rizika financiranja i tretmana u drugim jurisdikcijama, predviđena trajna odstupanja od bazelskog standarda za NSFR nisu opravdana. U tom kontekstu, ako se sadašnji tretman tih transakcija produlji, takvo produljenje bi također trebalo biti samo privremeno.

([4]) Vidjeti *ECB staff response to the European Commission's call for evidence on a targeted amendment to the prudential treatment of securities financing transactions under the net stable funding ratio*, 7. ožujka 2025., dostupno na mrežnim stranicama ESB-a na www.ecb.europa.eu.

([5]) Vidjeti izjavu Upravnog vijeća *Changes to the operational framework for implementing monetary policy*, 13. ožujka 2024., te članak ESB-a na blogu *Repo markets: Understanding the effects of a declining Eurosystem market footprint*, 23. srpnja 2024., oboje dostupni na mrežnim stranicama ESB-a na www.ecb.europa.eu.

([6]) Vidjeti Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA), *Report on specific aspects of the NSFR framework under Article 510(4), (6) and (9) of Regulation (EU) No 575/2013*, siječanj 2024., dostupno na mrežnoj stranici EBA-e na www.eba.europa.eu. Izvješće je objavljeno u okviru ovlasti koje su EBA-i dodijeljene člankom 510. stavkom 6. Uredbe o kapitalnim zahtjevima.

([7]) Za detaljnu procjenu provedbe omjera neto stabilnih izvora financiranja u pojedinim jurisdikcijama vidjeti Bazelski odbor za nadzor banaka, *RCAP Jurisdictional assessments: regulatory implementation consistency*, zadnje ažurirano 2. travnja 2025., dostupno na mrežnim stranicama Banke za međunarodne namire na www.bis.org.

Faktori zahtijevanih stabilnih izvora financiranja u ključnim jurisdikcijama za kratkoročne transakcije s financijskim drugim ugovornim stranama

Vrsta transakcije	**EU**	**CA** ([1])	**CH** ([2])	**JP** ([3])	**UK** ([4])	**US** ([5])	**Basel**
Transakcije financiranja vrijednosnim papirima osigurane imovinom prvog stupnja	0 %	5 %	10 %	0 %	0 %	0 %	10 %
Transakcije financiranja vrijednosnim papirima osigurane imovinom koja nije imovina prvog stupnja	5 %	10 %	10 % ([6])	15 %	5 %	15 %	15 %
Neosigurani krediti	10 %	15 %	15 % ([7])	15 %	10 %	15 %	15 %

([1]) **Kanada**: vidjeti Ured glavnog nadzornika financijskih institucija, *Liquidity Adequacy Requirements (LAR) (2025) Chapter 3 – Net Stable Funding Ratio*, dostupno na mrežnim stranicama kanadskog vladinog Ureda glavnog nadzornika financijskih institucija na www.osfi-bsif.gc.ca.

([2]) **Švicarska**: vidjeti švicarsko Savezno vijeće, *Ordinance on the Liquidity of Banks and Securities Firms of 30 November 2012 (Liquidity Ordinance, LiqO; RS 952.06)*, dostupno na mrežnim stranicama švicarskog Saveznog vijeća na www.fedlex.admin.ch.

([3]) **Japan**: vidjeti Banku za međunarodne namire, *Regulatory Consistency Assessment Programme (RCAP): Assessment of Basel Committee's Net Stable Funding Ratio standard – Japan*, dostupno na mrežnoj stranici BIS-a na www.bis.org.

([4]) **Ujedinjena Kraljevina**: vidjeti središnju banku Bank of England, *Prudential Regulation Authority Rulebook – Liquidity (CRR)*, dostupno na www.prarulebook.co.uk.

([5]) **Sjedinjene Američke Države**:vidjeti Ured glavnog deviznog revizora, američku središnju banku Federal Reserve System i Savezno društvo za osiguranje depozita, *Net Stable Funding Ratio: Liquidity Risk Measurement Standards and Disclosure Requirements, 86 Fed. Reg. 9120* (11. veljače 2021.), dostupno na mrežnoj stranici saveznog registra na www.federalregister.gov.

([6]) Faktor zahtijevanih stabilnih izvora financiranja od 10 % primjenjuje se na transakcije financiranja vrijednosnim papirima osigurane imovinom 2.a stupnja.

([7]) Faktor zahtijevanih stabilnih izvora financiranja od 15 % primjenjuje se na transakcije financiranja vrijednosnim papirima osigurane kolateralom koji nije u obliku imovine prvog stupnja i 2.a stupnja, kao i na neosigurane transakcije.

Kada ESB predlaže izmjenu prijedloga uredbe, konkretni prijedlozi izmjena navedeni su u posebnom tehničkom radnom dokumentu kojem je u tu svrhu priloženo obrazloženje. Tehnički radni dokument dostupan je na engleskom jeziku na mrežnim stranicama EUR-Lex.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni 2. svibnja 2025.

Predsjednica ESB-a
Christine LAGARDE